

ZATĚENÍ V JERUZALÉMĚ

Převod materiálu

Pechar Jaroslav, uspořádal Matěj Opočenský

Pořadí v lekci

30

1. MOTIVACE UVEDENÍ DO PŘÍBĚHU:

a) pro Teofila:

- Teofil může přijít za Lukášem s tím, že slyšel a zažil ostrou rozmíšku mezi Židy a křesťany. Ptá se, kde se bere kritika křesťanů, Lukáš to vysvětluje „pavlovskou“ otevřeností vůči pohanům, tj. tradičně pokládaným na nešťastné.

Během vyprávění se může Lukáš ptát, jestli to Pavlovi stálo za to.

další varianty:

- Teofile navštívila třeba někdy nevídaná návštěva? Copak jsi jí řekl na uvítanou? Jak pak jsi jí přijal a co na to tvá rodina?

- Teofile udělal jsi někdy něco v dobré víře a obrátilo se to proti tobě? Pavlovi se něco podobného stalo v Jeruzalémě ...

b) pro mladší a střední školní věk:

Máte nějaké tajné místo, skrýš? Ukázali jste ho kamarádům? Koho byste tam nikdy nevzali?

(Navržená motivace pomůže ujasnit, že jeruzalémský presbyteř i Pavlovi protivníci měli své „nedotknutelné místo“ – chrám. Pavel v jejich očích byl „zrádce“, který nerespektoval pravidla tohoto místa a otevřel ho pohanům. Proto vzbudil tolik odporu.)

c) pro starší školní věk:

- veďte s dětmi rozhovor o odlišnosti lidí a jejich dříve i dnes. Jak se odlišují cizinci? (tvar, barvou pleti...). Máte k takovému člověku důvěru, nebo se ho spíš bojíte? Považujete cizince za přátele, či nepřátele? Co pomůže odpor vůči cizím překonat?

(Navržená motivace může ukázat, že nedůvěra a odpor vůči cizím, jiným, je hluboce zakořeněná i v nás. Můžete potom využít motivu „Židům Žid a křesťanům křesťan“ – upozornit, že Pavel byl doma v obou jazycích, nepropadal předsudkům – a především si nechal otevřít oči Pánem, který ho k „cizincům“ – pohanům, křesťanům – poslal. Proto se nenechá zvíkat ani odporem vůči cizím – pohanům)

2. Poznámky k textu a jeho katechetickému využití

Pavlovým p?íjezdem do Jeruzaléma **za?íná nová etapa** Pavlovy cesty. Bude muset osobn? ru?it za evangelium, které káže, jak p?ed protivníky ze synagogy, tak p?ed ?ímskými institucemi.

- **universalismus** - opakovan? zd?razňuje autor Sk, že zv?st evangelia není úzce vázána na jednu vn?jšn? (tj. jazykov?, kulturn?, etnický ?i tradi?n? nábožensky) ohrani?enou skupinu lidí, nýbrž se svobodn? vydává nap?í? doposud uznávanými hranicemi jazyka, kultury, náboženství, národnosti. Zv?st o Ježíši Kristu nelze uzav?ít do žádného ghetta, jakkoli se v n?m ur?itému druhu nábožensky up?ímných lidí m?že líbit. Na tomto pozadí je t?eba vid?t Pavlovy konflikty s ur?itým okruhem p?edstavitel? židovství, kte?í ho zavile odmítají a cht?jí se ho zbavit. Poslání nést evangelium pohan?m pat?í bytostn? k p?íbh?hu zv?stování a apoštol je ochoten to dosv?d?it i vlastním utrpením.

- **situace v Jeruzalém?** - P?esto, že je Pavel v Jeruzalém? p?ivítán (p?ijat souhlasn?) radostn?, je za tímto p?íjetím cítit nap?tí (viz Sk 15, 20 nn, Sk 21,18nn; 22,21-22; 23,11; 24,5nn). Je to p?íjetí s „ale“. N?co jako: „Tvá práce je skv?lá (ukazují se v ní Boží skutky), ale ?iní problémy u k?es?an? ze Žid?. Bylo by nejlepší, kdybys ukázal vlídnou tvá? a dokázal, že dodržíš Mojžíšova p?íkázání.“ Pavel toto ud?lá. Chová se podle svých vlastních slov: „?ek?m ?ek, Žid?m Žid?“ (1Kor 9,20-21). Ani tento p?ístup nevede k uklidn?ní, naopak eskaluje nap?tí – „pro dobrotu na žebrotu“ (viz motivace).

- **Pavel je varován** – i když je Pavel p?ed cestou vícekrát varován, neuhne. Následuje vlastn? Ježíše z Nazareta. Lukáš ukazuje cestu utrpení v?rných sv?dk? - první martyr Št?pán, nyní je jakoby ?ada na Pavlovi. Pavel ale po falešném mu?ednictví netouží. Což nesnižuje utrpení Ježíše ani Št?pána, ani neukazuje Pavlovu zbab?lost ?i vychytralost. Je to vzkaz ?tená??m Skutk?. Cesta následování je cesta k?íže, ale všichni sv?dkové nemusí jít tímtež utrpením. Cesta k?íže je pro Pavla cestou zv?stování.

- **Pavlova obhajoba** – apologie se ve Sk zopakuje ješt? jednou p?ed ?ímany Festem a králem Agrippou (Sk 26). Dav Žid? nechá Pavla mluvit jen do první zmínky o pohanech. Pak za?ne k?i?et. Nevadí jim Ježíš, ale to, že by zv?st m?la být vynesena mimo židovství jinak než podle platných na?ízení.

V obhajob? je kladen d?raz na prorocké zmocn?ní v chrám? (vv. 17-18 – srov. se Sk 9., kde je lí?eno Pavlovo obrácení bez tohoto údaje). Žid?m je toto znám?, podobn? byl totiž v chrám? povolán Izaiáš. Pavla vzk?íšený Pán zmocnil k zvláštnímu a nebyvalému úkolu: p?jdeš s evangeliem k pohan?m.

- **jazyky:** Pavel mluví ?ecky i hebrejsky (aramejsky). Je doma v obou sv?tech. To mu ?iní výhody (srozumitelnost, nebo p?ekvapení) i nevýhody (ob? strany ho nepovažují za vlastního).

- **?ímské státní instituce** – Lukáš svým ?tená??m ?íká dv? v?ci:

1) M?ní pohled k?es?ana na ?ímskou ?íši: V?domí universalistického dosahu evangelijní zv?sti pomáhá najít nový vztah k ?ímským státním institucím – po?ádkovým silám, právním mechanism?m, státním p?edstavitel?m. Fungující „police“, armáda, právní instituce a nábožensky nestranní státní p?edstavitelé mohou – už prost? tím, že „dob?e fungují“ – napomoci r?stu evangelia, p?íp. ochran? jeho nositel?. K?es?ané sledující tento Pavl?v p?íbh?h si mají uv?domit, že ?ímské státní instituce není t?eba apriori odmítat, naopak, je možno do ur

říté míry – na rovině obžanské – pořítat s jistotou, kterou „právní stát“ v římské podobě (na rozdíl od orientální despotie) poskytuje. Střizlivé líčení římských úředníků Felixe a Festa (s jejich touhou po úplatku a sklonem za každou cenu vyjít s místními představiteli, třeba i za cenu, že nebudou řešit ořividný případ) kriticky dosvďuje, že toto ořekávání má své meze. Vstřícný pohled státních úředníků musíme vidět v souvislosti s tehdeřím právním řádem – zcela jinak by státní úředníci jednali s Pavlem, kdyby neměl římské obžanství – barbaři a otroci neměli právní zastání.

Toto téma mřžete využít se zejména starřími: Jak je dřležitě právo a jeho dodržování – fungování státu atd.

2) Mřní pohled římské říše na křesřanství: Mezi křesřany se vyskytují pro nř významné osoby. Křesřan Pavel svřm římským obžanstvím proráží tehdeřší mentalitu u obou stran. Lukáš říká: římané, nemusíte se nás bát – my posloucháme zákony! Výsledky a slyšení před prokurátory a vladaři ukazují, že obvinění křesřan z „protistátní řinnosti“ jsou smyšlenky, předsudky, faleřná nařzení nebo „vnitřní nábořenské otázky“ (21,37-40; 22,25-29; 23,29; 25,11n; 25,26; 26,32). Skutky vznikají po zboření Chrámu a také v prvních letech pronásledování!

3. FORMULACE TÉMATU

Napřtí mezi univerzalismem a zaslepenřm lpřním na jediné správně tradici. Toto napřtí platí obecně, není dřvod ho vnímat jen jako záležitost rodící se církve, resp. napřtí křesřanství x řidovství.

Pavlovi protivníci požadují, aby to, co je pro nř svaté, nebylo vynášeno mimo jejich tradiřní svřt („pohanř mř“). Domnívali se, že přivedl Trofima z Efezu (křesřan z pohanř) do chrámu, což bylo naprosto nepřípustné a pohorřilo je. Tam kde se nekriticky lpí na správnosti své vlastní tradice, staří málo k tomu, aby pouhá domněnka (fáma) vzbudila nenávisť, která je ochotná i lynřovat.

4. VYKLADAřSKÁ A KATECHETICKÁ ÚSKALÍ

- tento příběh je plný témat. Úsilím připravovatele katechety bylo jich ukázat co nejvříc. Úsilím katechety/ky nemusí/nemá být je všechny dřtem předat. Je nutné vybírat.

- výkladové poznámky se odvolávají na chrám, přitom v oddělu samém se v chrámu nic nedřje. „Posvátnost chrámu“ je však „jiskrou“, která zařehne protipavlovskou bouři.

- antisemitská interpretace - v textu najdeme více míst, která mohou podnitit křesřanské protiřidovské smřřlení (vzbouření davu v chrámě, pozdřji spiknutí a intriky). Je třeba vykladařské a vypravřské omezě etnosti, která zdřrazní, že jde o postoj těch, kdo svoje vlastní nábořenské (a národní) přesvřdění zamřní za službu Pravdy. S mladřími dřtmi je proto vhodnější mluvit o Pavlovřch protivnících, kteři mysleli, že nejlépe vřdí, koho má Břh rád a koho ne, a proto jim Pavel hodně vadil. Starří dřti mřřeme upozornit, že slepř fanatismus, demagogie a násilnictví jsou rubem každěho nábořenství, pokud se ho jeho vyznavaři zmocní jako „majitelé pravdy“. Ani křesřané nebyli a nejsou ušetřeni postojř zaslepeněho fanatismu (v bigotně konfesním i teroristickém vydání), který útoří slovně i zbranřmi na všechny cizí i na každou nezařitou a nezvyklou myřlenku.

5. OSNOVY VYPRÁVNÍ

a) poznámky a osnova pro mladší školní věk:

Využijete-li navržené motivace, setrvejte u konfliktu a snažte se ho vysvětlit. Nemusíte zdůlňovat přeprávění „vyprávění ve vyprávění“ - tj. povolání u Damašku, jen zdůrazněte, že Pavel připomněl, že kázat pohanům není jeho svévolé, ale úkol uložený Pánem. Přesto to protivníky nepřesvědčilo, ba naopak.

I. Motivace

II. Pavel přišel do Jeruzaléma a zjistil, že vzbudil podezření mezi křesťany i židy

III. Pavlovi protivníci Pavla podezírají, že vzal do chrámu – nedotknutelného místa – cizince

IV. Vzbouření davu, hrozba smrti a záchranná akce vojáků

V. Pavel vysvětluje, že byl poslán kázat i cizincům-pohanům, ale jeho protivníky to jen rozhněvá

b) osnova pro střední a starší školní věk:

Teofilovskou motivaci můžete připojit s motivací pro starší. Jednotlivé body navržené osnovy předpokládají spíše stručné rozvedení

I. Motivace

II. Pavla vnímají jako „cizího“ jeruzalémského křesťaně

III. Pavel má svobodu a uposlechne rady jeruzalémských presbyterů

IV. Pobyt v chrámu přináší osouzení; sročení davu a hrozba lynčování

V. Pavla zachraňuje římská posádka

VI. Pavel káže a zdůrazňuje, že zde v chrámu byl povolán ke službě pohanům – cizím, jiným

VII. Dav toto vysvětlení odmítá

VIII. Apoštol byl zachráněn, ale není osvobozen - bude následovat Pána na cestě kříže

6. METODICKÉ POKYNY K PRACOVNÍMU LISTU ZDEŠKA ŠORMA –

7. LITURGICKÝ RÁMEC –

Vstup: Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť učinil podivuhodné věci, zvítězil svou pravicí, svou svatou paží! Hospodin dal poznat svoji spásu, zjevil před očima pronárodů svoji spravedlnost, na své milosrdenství se rozpomenul, na svou věrnost domu Izraele. Spasí všechny dálavy země spásu našeho Boha. (Ž 98,1-3)

8. VYPRÁVNÍ A NÁPADY PRO PŘEDŠKOLNÍ VĚK

Je třeba přiblížit co nejvíce zjednodušit. Zkuste pracovat s motivem „skrýše posvátného“ (viz motivace) a pak pokračovat podle naznačeného příběhu:

Zeptejte se dětí, zda mají nějakou svou oblíbenou hračku, panenku, autíčko. Berou si ji do postýlky? Vzaly by ji někde do bláta na ulici?

Na Pavla se v Jeruzalémě začali někteří lidé hrozně zlobit. Pán Bůh se jim stal takovou oblíbenou hrou, kterou si chtěli schovat jen pro sebe. Když Pavel vypráví o Ježíši lidem z jiných národů, jako by krásného a čistého Pána Boha úplně zablátil a pošpinil.

Po Jeruzalémě se rozšířilo, že přišel Pavel. A že na to nejvyšší boží místo - do chrámu - vzal nějakého cizího člověka! Některé to tak našťovalo, že ani nezjistovali, zda je to pravda. Rovnou se na Pavla vrhli a chtěli ho zabít. Vždyť pošpinil nejvyšší boží místo!

Takovým našťovaným lidem nešlo vysvětlit, že se mylí. Pavlovi hrozila opravdu smrt. Naštěstí pro něj přišli římsí vojáci a zachránili ho.

9. VYPRÁVNÍ PRO STŘEDNÍ ŠKOLNÍ VĚK

I. PAVEL V JERUZALÉME

Všechno to začalo vlastně moc hezky. Po té spouště cestování po Malé Asii, Makedonii a řecku chtěl Pavel do Jeruzaléma, i když byl od své cesty zrazován. Znal „svatě místo“ Jeruzalém už od dětských let, když tu studoval. A teď si ho bude moci znovu projít, podívat se na místa, která jsou posvěcená nejen Božím zaslíbením, ale i tím, že po nich chodil Ježíš Nazaretský. Každý žid se do Jeruzaléma těší a Pavel nikdy nezapomněl na své židovské kořeny. Rabi Gamaliel, u kterého studoval, ho dobře naučil znát jedinečnost tohoto svatého místa a zvláště pak svatého chrámu, jediného místa, kde mohou probíhat oběti. Pavel moc dobře věděl, že do určité části chrámu smí kdokoli, do další jen židé a do svatyně svatých vstupuje jen jednou do roka velekněz. Právě tak dobře znal Mojžíšovy zákony i jejich rabínské výklady. Škola rabího Gamaliela měla velmi vysokou úroveň.

II. JERUZALÉMSTÍ KŘESŤANÉ VNÍMAJÍ PAVLA JAKO CIZÍHO

Pavel však nepřišel do Jeruzaléma oživit staré vzpomínky. V první řadě se chtěl setkat se zdejšími křesťany a zvláště s těmi, kdo stáli v čele jeruzalémské církve. Setkal se s nimi už druhého dne. Vyprávěl jim o všem, co Bůh skrze něho vykonal mezi pohany, a všichni z toho měli velkou radost.

Byl tu však problém: Téměř všichni členové křesťanského sboru – bylo jich několik tisíc – byli bývalí židé. Poznali v Ježíši Nazaretském zaslíbeného Mesiáše a uvěřili v něho. Vyrostli však v židovských tradicích a neměli důvod je opustit. Tyto tradice jim byly velmi drahé. Není divu, že zvláště Jakubovi – vedoucí osobnosti jeruzalémských křesťanů – leželo hodně na srdci, aby nebyl nějak znevažován Zákon přijatý od Mojžíše. A Jakub velice dobře věděl, že Pavla provází pověst člověka, který na tyto tradice moc nedbá. Již několikrát se mu doneslo, že Pavel nezděrazňuje přikázání Zákona tak, jak oni v Jeruzalémě cítí, že by se zděrazňovat měly. Bylo potřeba s touhle šeptandou co nejrychleji něco dělat, jinak vznikne v církvi rozkol a o ten nikdo v Jeruzalémě nestojí. Proto Pavlovi navrhl, aby se připojil ke čtyřem mužům, kteří se mají druhého dne účastnit určitého obřadu v chrámu a tak dal, najevo, že není proti ustanovením Zákona.

III. PAVEL MÁ SVOBODU A UPOSLECHNE RADY JERUZALÉMSKÝCH PRESBYTERŮ

O rozkol ale nestojí ani Pavel, a tak se podíízuje rozhodnutí Jakuba a jeruzalémského sboru. Věděl, že na té „šeptandě“ je mnoho pravdy. Ať sám byl obězaný žid a v židovských tradicích byl vychován, poznal, co to je křesťanská svoboda od Zákona. Věděl, že obřizka i mnohé náboženské předpisy a obřady ztratily po Ježíšově smrti a zmrtvýchvstání své opodstatnění, protože Ježíš přinesl od těchto kultických přikázání Zákona svobodu.

Ale právě tak dobře věděl, že na prvním místě musí být láska a proti lásce k bližnímu nesmí stát ani křesťanská svoboda. Ano, křesťan je svobodný, ale touto svou svobodou nesmí pohoršovat bratry, kteří ještě této svobody plně neporozuměli. Zcela se tedy podíídl Jakubovu práci, a proto ho čekal týden rituálního očištění ještě spolu se čtyřmi jeruzalémskými bratry.

IV. POBYT V CHRÁMU PŘINÁŠÍ OSOBNÍ; SROCENÍ DAVU A HROZBA LYNČOVÁNÍ

Během těchto dní Pavel i s těmito spolubratry trávili mnoho času na modlitbách v chrámu. Už to vypadalo, že všechno proběhne bez problému a k všeobecné spokojenosti, ale najednou se strhla mela. Lidé Pavla krátce předtím zahlédli ve městě ve společnosti pohana Trofima. Už to, že se stýká s pohanem, jim připadlo divné, ale teď je napadlo, že Pavel dokonce tohoto pohana přivedl do té části chrámu, kam měli pohané přístup zakázaný. To už by nebylo jen divné, to by bylo něco hrozného. Přítomnost pohana by znesvětila chrám! Kdyby to Pavel udělal, bylo by to pro všechny židy velmi urážlivé, a tak není divu, že se tato fáma rychle roznesla po celém městě. Dříve, než mohl kdokoli zjistit pravdu, tak se seběhl dav a lidé vyvlekli Pavla z chrámu, aby ho za tento domnělý zločin lynčovali.

V. PAVLA ZACHRAŇJE ŘÍMSKÁ POSÁDKA

V Jeruzalémě sídlila římská vojenská posádka, která měla dohlížet na pořádek. Její hlavní starostí bylo, aby se neobjevil nějaký buřič, který by mohl vyprovokovat lid k povstání proti římské nadvládě. Takových pokusů o povstání byla celá řada, a proto není divu, že když se římský velitel dozvěděl, že ve městě je nějaké sročení lidu, vyběhl i s vojáky zjistit, co se děje. Na první pohled bylo jasné, že celé to sročení lidí je kvůli onomu malému plešatému pánovi – Pavlovi. Velitel ho dal spoutat řetězy, aby snad neutekl, a pak zahájil vyšetřování. Nic ale nemohl vyšetřit. Lidé křičeli jeden přes druhého a dožadovali se Pavlovy smrti. Proto velitel přikázal Pavla dovést do pevnosti a uvěznit, než se celá záležitost prošetří.

VI. PAVEL VYSVĚTLUJE SVOJE POSTOJE

Pavel ale požádal velitele o chvilku strpení. Překvapil ho tím, že umí řecky. A když pak ještě velitel zjistil, že zatčený není žádný buřič, nechal ho promluvit ke shromážděnému zástupu. K lidem Pavel promluvil v jejich mateřtině a to mělo obdivuhodný účinek. Lidé se uklidnili a nechali Pavla mluvit. Pavel vyprávěl svůj životní příběh o setkání s Ježíšem Nazaretským. Lidé s ním poslouchali, příběh žida, který pronásledoval Ježíšovy učedníky. Tomu rozuměli velmi dobře. Pak vyprávěl, jak se s Ježíšem setkal a poznal, že Ježíš žije. A lidé stále s ním poslouchali. Jak se setkal s křesťanem Ananiášem, který mu v Ježíšově jménu vrátil zrak. I v tuto chvíli ještě lidé stále poslouchali a čekali, jak tento příběh dopadne. A Pavel pokračoval tím, jak se potom vrátil do Jeruzaléma a jak právě tady v chrámě se mu zjevil Ježíš. Ani to ještě posluchače nijak nevyvedlo z míry.

VII. DAV TOTO VYSVĚTLENÍ ODMÍTÁ

Jenže pak Pavel pokračoval, jak ho pak tento Ježíš vyzval, aby zůstal o jeho vzkříšení vyprávět pohanům – a v tu chvíli se lidé rozkřičeli odporem. Že by snad tedy Ježíš nebyl buřič, ale prorok, kterého Bůh vzkřísil z mrtvých, to by ještě snesli. I to, že ve jménu Ježíšově je možno uzdravovat nemocné a že se tento Ježíš může ve vytržení mysli někomu zjevit. To všechno jsou zvláštní věci, ale je možno nad nimi přemýšlet a je možno je přijmout. Ale že by snad kterýkoliv žid měl vyjít vstříc pohanům, to je naprosto nemyslitelné. To je pohoršující, to je urážlivé. Pohan je třeba se stranit! Je potřeba oddělit se od nich, a kdyby to bylo možné, tak se s nimi vůbec nestýkat. Každá velká reforma v židovství začala přece očištěnou od pohanských nánosů. To jediné, na co Pavlovi posluchači v tuto chvíli myslí, je, že tento člověk – ať již prožil a viděl cokoli – se teď strašlivě rouhá, svádí vyvolený Boží lid a žene jej do pohanské náruče! I kdyby žádného pohana do chrámu nepřivedl, tak to, co říká, je dostatečným důvodem k tomu, aby byl ztrestán smrtí!

VIII. APOŠTOL BYL ZACHRÁNĚN, ALE NENÍ OSVOBOZEN – BUDE NÁSLEDOVAT PÁNA NA CESTĚ KŘÍŽE

Velitel vojáků sledoval, co se děje. Pochopil, že tahle situace se sama od sebe neuklidní. Propustit Pavla není možné – buď je vinen a zaslouží si potrestat, nebo je nevinný a pak je potřeba ochránit ho před tím rozbouřeným davem. Ať tak nebo tak, nejlepší řešení bude odvést Pavla do vězení v pevnosti. Když už se zjevně nic nedozví od tohoto pokřikujícího zástupu, tak se snad něco dozví po výsledku tohoto muže. Zatčení je nepříjemná věc. Ale v tuto chvíli nejspíš Pavlovi zachránilo život.

MODLITBA

Pane, prosíme, nauč nás pokore, abychom neprosazovali sebe na úkor druhých, dej nám odvahu, když máme svědčit o Tobě, posiluj nás, abychom obstáli v pokušeních. Amen.

10. náměty k rozhovoru

- Víte, že bohoslovci se učí řecky i hebrejsky? Proč ne jen jeden jazyk?

- Která skupina lidí v naší společnosti veřejně vyhlašuje svou nenávist k lidem jiné barvy pleti i národnosti?
- Znáte nějaký zákon nebo výnos, který se v dobrém týkal evangelíků? (toleranci patent - 1781, císařský patent 1861)
- Na která ustanovení a zákony se dnes lidé mohou odvolat, když se cítí poškozeni nebo ohroženi? (Listina práv a svobod, lidská práva - víte, v čem k jejich tvorbě přispěli křesťané?)
- Pomohlo Pavlovi, že uposlechl Jakuba, bratra Ježíše Nazaretského – stal se tak pro nepřátele důvěryhodnější?
- Mají být pro cizince přísnější zákony?
- Znáte někoho, který umí mluvit na veřejnosti? i v televizi tak, aby mu vždycky lidé tleskali a chválili ho? Lze takového člověka brát vážně – když si jeho názory pozorně prostudujeme?
- Co to znamená, když je člověk lynčován?
- Všimli jste si, že Pavel se spolehl na to, že římsí vojáci budou jednat spravedlivěji než jeho vlastní soukmenovci?
- Bojíte se vojáka, policistu, nebo od nich v něčem očekáváte pomoc?

11. A ještě se ohlédněte:

Kde byste se jako dnešní křesťané v tomto oddíle našli - hledali? Jako Pavel, bratrů v Jeruzalémě, náhodný pozorovatel, římský voják, v rozbouřeném davu? Hraje to pro vás nějakou roli při předávání příběhu dětem?

Odkaz na pracovní list

[30 Zatčení v Jeruzalémě](#)

[17 Pavel zatčen](#)

Odkaz na píseň

[Tvá svoboda, tvá svoboda nade mnou](#)

[Kdo m? z pout mých ven vyvede](#)

[Mír na zemi daruj nám](#)

[Neskládejte v mocných naději](#)

[Tvoje, Pane Kriste, dobrota \(SV346\)](#)

[Kdož by chtěl erbován býti \(EZ469\)](#)

Cílová skupina

[Školní](#)

Katechetické cykly

[Pozvání na cestu - Skutky](#)

Biblický odkaz (kat)

[Skutky 21,17–22](#)

[Skutky 22](#)